

TLM_Lausunto_KEMI_rakennusjärjestysehdotus_29042026**Päätöksentekijä** Tornionlaakson museon johtaja Kallio-Seppä Titta**Valmistelija** rakennustutkija Ylimartimo Teija**KEMI, RAKENNUSJÄRJESTYKSEN UUSIMINEN, RAKENNUSJÄRJESTYSEHDOTUS JA OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA**

Kemin kaupunki on lähettänyt Tornionlaakson museolle lausuntopyynnön rakennusjärjestyksen uusimisen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS) sekä rakennusjärjestysehdotuksesta. Lausuntopyynnön liitteenä museolle on toimitettu osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä rakennusjärjestysehdotus. Tornionlaakson museo on lausunut rakennusjärjestyksen uusimisesta edellisen kerran 28.5.2025. Museon lausunnossaan esittämät täydennykset ja tarkennukset on huomioitu rakennusjärjestysehdotuksessa ja OAS:ssa.

Museo esittää, että rakennusjärjestykseen lisättäisiin vielä Kuntaliiton mallirakennusjärjestyksen mukaisesti suojeltuja kohteita ja arvokkaita kulttuuriympäristöjä koskevat poikkeukset teknisten laitteiden asentamisessa: ”Suojelluissa kohteissa ja arvokkaassa kulttuuriympäristössä järjestelmää ei saa sijoittaa kadun puoleiselle sivulle.” Monilla teknisillä laitteilla tai järjestelmillä (aurinkopaneelit ja -keräimet, ilmalämpöpumput ym.) voi olla merkittävä vaikutus rakennusten ominaispiirteisiin, minkä vuoksi erityisesti kulttuurihistoriallisesti merkittävien tai kaupunkikuvallisesti tärkeiden kohteiden ollessa kyseessä myös muutoin luvasta vapautettujen laitteiden asentamista olisi hyvä ohjeistaa.

Luonnoksessa on nostettu esiin myös arkeologiseen kulttuuriperintöön liittyvät erityisedellytykset omana alalukunaan 3.19 *Arkeologinen kulttuuriperintö*. On hyvä, että siinä on viitattu Muinaismuistolakiin 295/1963. Samaten museo pitää hyvänä, että kappaleessa on muistutettu rakennushankkeeseen ryhtyvän vastuusta ottaa selvää alueellaan mahdollisesti sijaitsevista muinaisjäänöksistä sekä siitä, että ajantasaisin tieto muinaisjäänöksistä löytyy Museoviraston ylläpitämästä Kulttuuriympäristön palveluikkunasta. Lisäksi on hyvä, että alaluvussa muistutetaan muinaisjäänösten olevan automaattisesti suojeltuja.

Museo esittää, että kappaleeseen lisätään tieto siitä, että alueellinen vastuumuseo on Tornionlaakson museo, esim. ”*Rakennushankkeeseen ryhtyvän tulee hyvissä ajoin neuvotella alueellisen vastuumuseon (Tornionlaakson museo) kanssa maankäyttöä koskevista suunnitelmista*”. Myös kohtaan 2.5. *Rakentamisluvasta vapautetut* voisi alueellisen vastuumuseon maininnan oheen lisätä tiedon siitä, että Tornionlaakson museo on tämän alueen alueellinen vastuumuseo.

Ehdotuksessa on nostettu esiin ja luetteloitu Kemissä sijaitsevat valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY) erityisalueina. Museo pitää hyvänä, että luetteloa on täydennetty museon ehdotuksen mukaisesti Kemin alueella sijaitsevien *valtakunnallisesti merkittävien arkeologisten kohteiden* osalta. Myös yleisesti käytetyn lyhenteen VARK voisi

